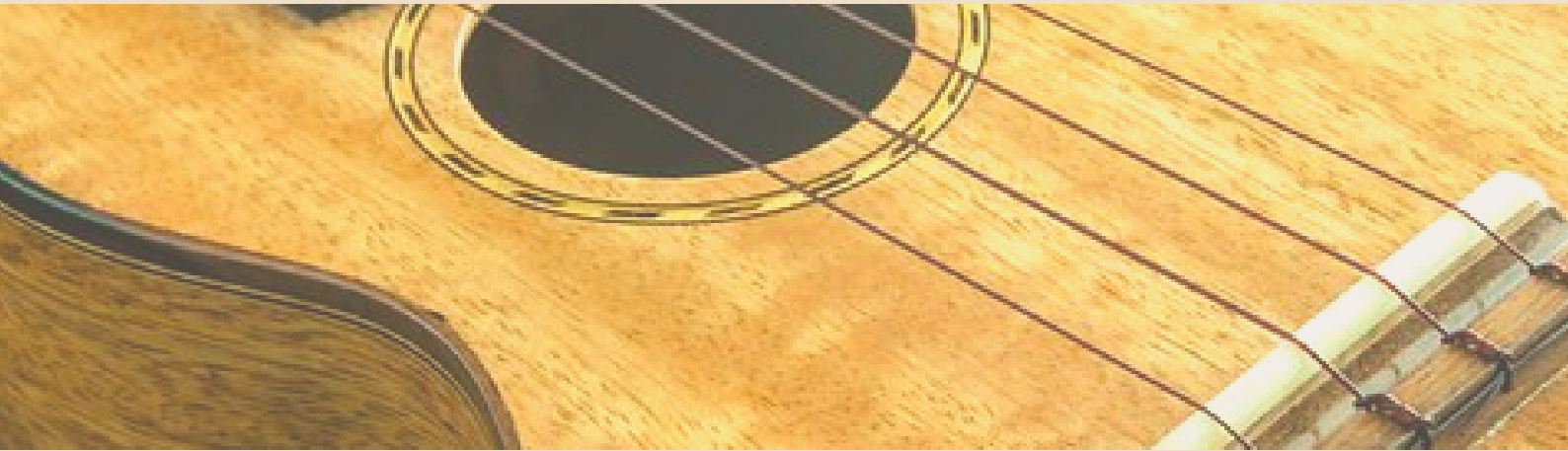

DZIESMAS APGUVE UKULELES SPĒLĒ

autors *EDĪTE KENĢE*

MĒRĶIS

Iemācīties spēlēt dziesmu

UZDEVUMI

- Atrast un apkopot nepieciešamo teorētisko informāciju.
- Sagatavot un apkopot vizuālo materiālu.
- Izveidot darba gaitas aprakstu un pievienojot atbilstošu vizuālo materiālu, pakāpeniski atklājot dziesmas mācīšanās posmus.

NEPIECIEŠMIE MATERIĀLI

- Telpa
- Krēsls
- Nošu pulsts
- Ukulele
- Izdales materiāli

MĒRĶAUDITORIJA

Bērni un jaunieši, kas sāk apgūt ukuleles spēli

1. Jāsāk ar ērtu iekārtošanos un ukuleles turēšanu (skatīt 1.1. un 1.2. attēlu). Ukuleli var spēlēt gan sēžot, gan arī stāvot. Taču sākumā ērtāk sākt ar spēlēšanu sēžot.

1.1.attēls
Ukuleles turēšana sēdus pozīcijā

1.2.attēls
Ukuleles turēšana stāvus pozīcijā

2. Lai sāktu spēlēt ukuleli, nepieciešams iepazīties un iegūst ukuleles uzbūvi (skatīt 2.1. attēlu). Šīs zināšanas būs nepieciešamas tālāk, apgūstot akordus (triju vai vairāku skaņu kopskaņu), spēlēšanu.

2.1.attēls
Ukuleles uzbūve

3. Nākamais, kas jāapgūst, ir noskaņot ukuleli. Lai instruments skanētu jauki un patīkami, katru reizi pirms spēlēšanas būs jāpārlicinās par stīgu skaņojumu (skatīt 3.1. attēlu).

Visu skaņu apzīmēšanai mūzikā lieto 7 pamatnosaukumus, kuri periodiski atkārtojas.

C – do

D – re

E – mi

F – fa

G – sol

A – la

B – si

Lai skaņu dabūtu augstāku, stīga jānospiego vairāk, savukārt, lai skaņu dabūtu zemāku, stīga jāpagriež vaļīgāk.

3.1.attēls

Ukuleles standartskaņojums

Ukuleles standartskaņojums

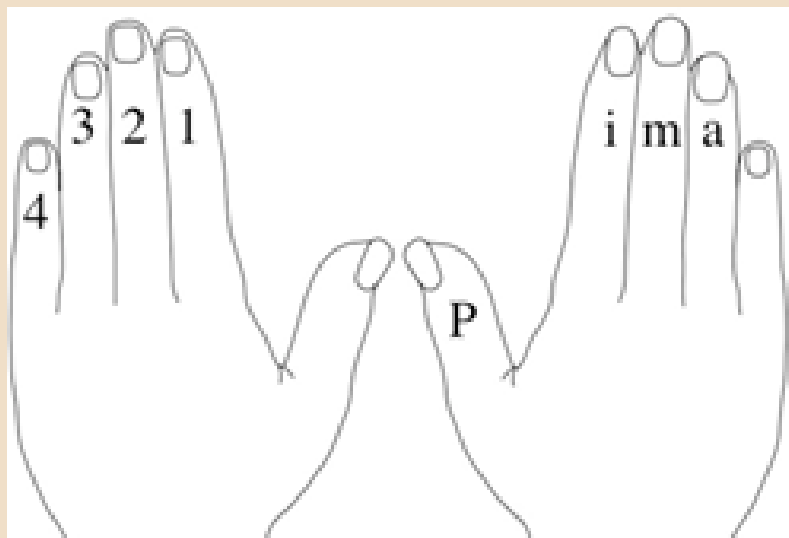
1.stīga - A (la), vistālāk no spēlētāja

2.stīga – E (mi)

3.stīga – C (do)

4.stīga – G (sol), vistuvāk spēlētājam

4. Kad ukulele ir noskaņota, tad vēl pirms spēlēšanas jāapgūst pirkstu apzīmējumi (skatīt 4.1. attēlu).

4.1.attēls
Pirkstu apzīmējumi

5. Lai sāktu spēlēt dziesmu, atlicis vēl iegaumēt dziesmas spēlēšanai nepieciešamo akordu (triju vai vairāku skaņu kopskaņa) apzīmējumus (skatīt 5.1. attēlā), pirkstu izvietojumu.

4. 3. 2. 1. STĪGAS ↓

LADAS jeb LAUCIŅI

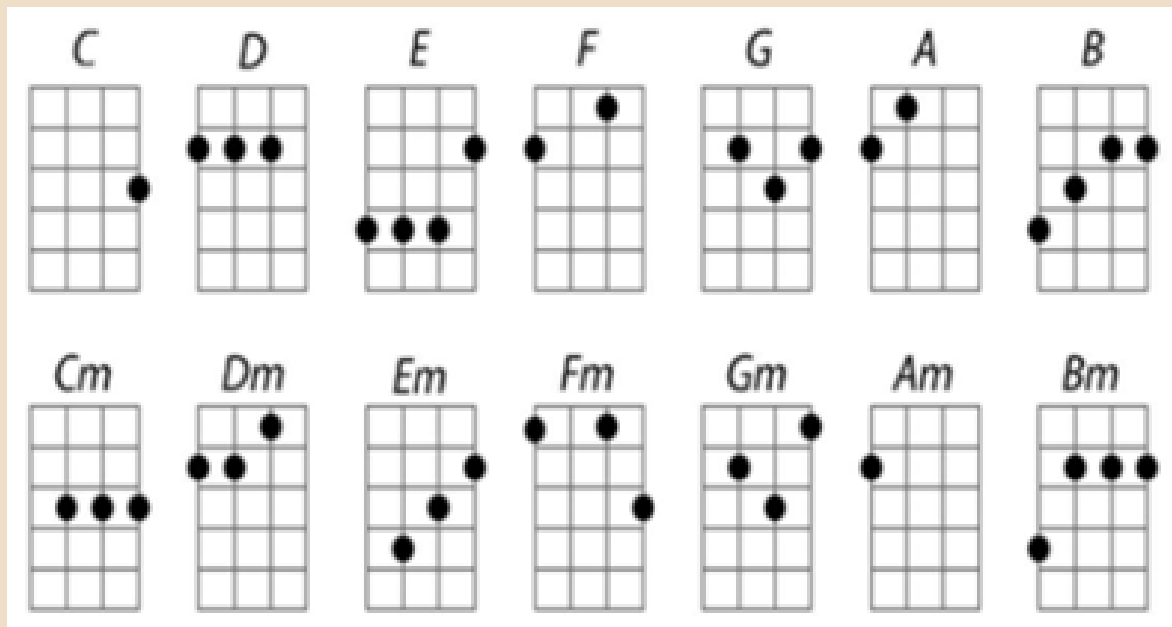
Ja ir dots konkrēts akords, tad sastapsies arī ar šādiem apzīmējumiem attēlā.

- X - stīgu nespēlē
- - brīvā stīga (stīgu nav jāspiež, taču tā ir jāspēlē)
- - stīgu jāpiespiež (jāspēlē)

5.1.attēls
Ukuleles akordu attēla apzīmējumi

6. Mācīsimies spēlēt latviešu tautasdziesmu "Pie Dieviņa gari galdi". Šajā dziesmā būs jāspēlē šādi akordi – C, F, G, Am, Em. Tādā jāiemācās šie akordi, lai spēlētu dziesmu. Ukuleles pamatakordus skatīt 6.1.attēlā.

Akordus apzīmē ar burtiem, piemēram, C (Do mažors), Am (la minors).

6.1.attēls
Ukuleles pamatakordi

7. Lai dziesmā akordus varētu nospēlēt bez aizķeršanās, akordus var patrenēties ar sagatavošanās vingrinājumu AKORDU ZAĶIS.

Vingrinājuma mērķis ir attīstīt pirkstu koordināciju un veiklu akordu mainīšanu bez aizķeršanās.

Vingrinājuma uzdevums ir ātri mainīt akordus – jāuzliek un jānospēlē uz leju viens akords, tad veikli jāuzliek nākamais un jānospēlē, tā jāturpina mainīt šie akordi.

Šo vingrinājumu var sākt spēlēt ar vismaz diviem dažādiem akordiem. Vēlāk var spēlēt citas akordu kombinācijas, piemēram, ar trīs vai četriem dažādiem akordiem.

AKORDU ZAĶA piemēri, kombinējot akordus pa divi

- C, Am
- C, F
- C, G
- F, Dm
- Am, Dm
- C, Dm
- G, Dm

8. Kad akordi apgūti, tad jāiemācās labās rokas spēlēšanas tehnika. Viens no pirmajiem veidiem, kā sākt spēlēt, ir spēlēt ar labās rokas īkšķi pa visām stīgām uz leju (skatīt 8.1. attēlu).

Vēlāk var spēlēt arī ar labās rokas rādītājpirkstu vai speciālu mediatoru uz leju.

Spēlēšanas virzienu apzīmē ar bultiņām. Ja bultiņa rāda virzienā uz leju, tad jāspēlē uz leju (prom no sevis).

8.1.attēls

Ukuleles spēlēšana ar labās rokas īkšķi

Dziesmā katru akordu jānospēlē divas reizes uz leju. Jauns akord jāliek tad, kad iepriekšējais ir nospēlēts. Katrs pantiņš jāatkārto (jāspēlē) divas reizes. Dziesmas fragmentu skatīt 8.2. attēlā

PIE DIEVINA GARI GALDI (L.t.dz.)

↓	↓	↓	↓	↓	↓	↓	↓
C		F		G	C		
1. Pie Dieviņa gari galdi, gari galdi							} 2x ..
↓	↓	↓	↓	↓	↓	↓	
Am		Dm		G	C		
Tur sēž pati miļā Māra, miļā Mār'							

8.2.attēls

Pie Dieviņa gari galdi – dziesmas fragments

Šādā veidā jāturpina spēlēt visa dziesma. Akordi paliek tie paši, tikai dziesmas vārdi pantiņos mainās.